

Syn. Se *Förlika*. — *c*) *F. folket* sades om de judiska och hedniska presterna, då de med offer föreställdes rena folket ifrån synd och tillvinna det gudomens nåd. — *Syn.* *Rena, Skära*. — *2*) (med sak till objekt) *a*) På något sätt utplåna skulden, tillräknandet för något slags öfverträdelse. *F. ett brott, en synd, ett fel, en förseelse*. — *Syn.* *Godtgöra*. — *b*) *Förlika. F. partierna, tänkesätten, meningarna*. — *F. sig*, v. r. *F. sig med någon*, blifva vän med någon, som förut varit ens ovän, fiende.

FÖRSONANDE, *n. 4.* Handlingen, hvarigenom någon eller något försonas. — *Adj. 1.* (egentl. part. akt.) Som försonar; tjenlig, lämplig att försona. *En f. lära. Hålla ett f. tal till folket.*

FÖRSONARE, *m. 5.* Den, som försonar eller försonat. *F-n*, benämning på J. Christus, emedan han genom sitt lidande och död försonat den fallna människan med Gud. *F-ns lära*, kristendomen.

FÖRSONARINNA, *f. 1.* Qvinna, som försonar eller försonat.

FÖRSONING, *f. 2.* *1*) Se *Försonande*, *n.* — *a*) *Tvenne övanners f. sins emellan eller genom en annans bemedling*. — *b*) *Folkets f. genom offerpresterna*. — *c*) *F-en af ett brott, ett fel*. — *d*) *Partiernas, meningarnes f.* — *2*) (relig.) *a*) (i allmänhet) Återställelse af det genom synden upphäfnas faderliga förhållandet emellan Gud och människan, medelst någon högtidlig religionshandling (t. ex. hos Judarna m. fl. genom offer). — *b*) (enligt kristna läran) *Christi f.* eller blott *F-en*, människosläktets försoning med Gud genom Christi förtjenst, d. v. s. hans lära, föredöme, lidande och död.

FÖRSONINGSDÖD, *m. sing. 1*) Död, som någon lider, för att försona något svårt brott emot samhället. — *2*) (i kyrklig stil) *Christi f.*, Christi död på korset till försoning för världens synder.

FÖRSONINGSFEST, *m. 5.* Stor fest hos Judarna, då folket försonades med Gud för de synder, det under loppet af det tilländalupna året hade begått.

FÖRSONINGSLÄRAN, *f. sing. def.* Läran om världens försoning med Gud genom Christi lidande och död.

FÖRSONINGSMEDEL, *n. 5.* Medel, hvarigenom någon försonas eller kan försonas.

FÖRSONINGSOFFER, *n. 5.* Offer, hvarigenom, enligt fordom allmänt rådande religionsföreställningar, man trodde sig kunna försona gudomen.

FÖRSONLIG, *a. 2.* *1*) (om person) Som låter försona sig, böjd, villig till försoning. *En f. människa*. — Man säger äfv. *F-t hjerta, sinne*, o. s. v. — *2*) (om sak) Som kan försonas. *Ett f-t brott*. *I denna bem. mindre brukligt.*

FÖRSONLIGHET, *f. 3.* Egenskapen att vara försonlig.

FÖRSONG, försörj, *f. sing. indef.* Omständigheten, att man sörjer för, besörjer något. *Det har skett genom herr N:s f. Draga f. om någon*, sörja för ens angelägenheter, behof, uppehälle. *Draga f. om något*, sörja för, att något sker, utträttas. *Drag f. om skjutshästar*, att skjutshästar erhållas. *Drag f. om, att vi få rum*. — *Syn.* Se *Omsorg*.

FÖRSPANN, förspänn, *n. 5.* Hästar, som äro förspända framför dem, hvilka gå närmast vagnen.

FÖRSPEL, förspel, *n. 5.* *1*) Se *Prelud*. — *2*) (fig.) Tilldragelser, som föregå och likasom inleda någon stor och märklig händelse. *F-et till franska revolutionen*. — *Syn.* *Förelöpare*.

FÖRSPELA, förspela, *v. a. 1.* o. *2.* Genom fel, misstag, försummelse i spel mista. *F. en bricka*. Man säger vanligare *Bortspela*. — *F. sig*, v. r. Begå fel, misstag vid spelning (med kort, o. s. v.).

FÖRSPIKA, förspika, *v. a. 1.* Spika fast framför. — Äfv. *Spika för*. — *Förspikande*, *n. 4.* o. *Förspikning*, *f. 2.*

FÖRSPILLA, *v. a. 2.* *1*) Utan nytta använda, bruka, begagna. *F. sin tid* eller *f. tiden*. *F. sin möda, sitt lif*, onyttigtvis göra sig möda, våga lifvet. *F. sinna penningar*. — *Syn.* Se *Förslösa*. — *2*) Genom lättsinnighet, försummelse, glömska af pligt och fördel mista. *F. sin lycka*. *F. ens ynnest*. — *Syn.* Se *Förlora*. — *Förspillande*, *n. 4.*

FÖRSPRIDA, förspida, *v. a. 3.* o. *2.* (böjes som *Sprida*) Sprida åt alla håll. — Ordet, en efterbildning af det tyska *verspreiten*, är föga brukligt.

FÖRSPRÅK, förspråk, se *Förespråk*.

FÖRSPRÅKARE, se *Förespråkare*.

FÖRSPRÅNG, försprång, *n. 5.* Det afstånd, som någon hunnit före en annan, vare sig i afseende på rum, tid, företräde eller rang. *Hafva, få f. Han har tre mils, tre dagars f. för oss. Jag kan ej upphinna honom i studier; han har för stort f.* — *Syn.* *Försteg, Företräde*.

FÖRSPÄNNA, förspänna, *v. a. 2.* Spänna för, framför. *F. hästarna. Det är redan f-ndt.* (Fig. fam.) *Det är illa f-ndt för honom*, sakerna stå illa för honom. — Äfv. *Spänna för*. — *Förspännande*, *n. 4.*

FÖRSPÄNNING, *f. 2.* *1*) Handlingen, då man förspänner. — *2*) Sättet, huru hästar o. s. v. blifvit förspända. *F-en var felaktig*.

FÖRSPÄRRA, förspärta, *v. a. 1.* Se *Spärta, Tillspärta*. — Ordet bör såsom germanism undvikas.

FÖRSPÖRJA, förspörja, *v. a. 2.* (böjes som *Spörja*) Genom muntlig berättelse af någon, bref, tidning o. s. v., få kännedom om händelse, omständighet, förhållande. *Jag har genom min vän A. f-sport, att herr B. nyss blifvit död. Det f-jes af tidningarna, att ett krig utbrustit i China. Jag har genom bref f-sport hans missöde*. — *Syn.* Se *Erfara*, *4.* — *Förspörjande*, *n. 4.*

FÖRST, adj. superl. af *Före*. *1*) Som är, befinner sig längst fram. *De f-a soldaterna i truppen. Stå, sitta f.* Brukas ofta substantivt, t. ex.: *Han vill alltid vara den f-e i leken, hvilket äfv. gäller om de öfriga bemärkelserna*. — *Syn.* *Främst*. — *2*) Som är, kommer, sker förr än någon eller något annat. *Jag var den f-e* (substantivt), *som kom. Det skall afskickas med f-a lägenhet. Med det f-a, med f-a*, så fort som möjligt. — *3*) Som i ordningen är före alla andra. *F-a, andra, tredje gången. Vara bland de f-a* (substantivt) *i en procession. För det f-a*, i främsta rummet, först af allt, framför allt annat. — *4*) (fig.) Förmäst. *Vara den f-e bland sina kamrater, likar. De f-e i ett land. Tro sig vara den f-e. F-e minister. F-e kabinetssekreterare*. — *Det f-a: 1*) (substantivt) Hvad som är först, början af något. — *2*) (konjunktion, pop. o. fam.) Genast, då. *Det f. han fick se mig, kom han springande och föll mig om halsen*.